

בס"ד, ב' בשבט תשע"ו

12 בינואר 2016

תיק מס 75110

פסק דין

בעניין שבין

התובעים

הנתבע

מטיילים

שליח חב"ד בחו"ל

א. רקע עובדתי

הנתבע הינו שליח המפעיל והראש של בית חב"ד בעיר פלונית באירופה (להלן 'העיר'). בפסח תשע"ה פרסם בית חב"ד באתרו מודעה לפיה מארגן בית חב"ד נופש מאורגן בפסח הכולל לינה במלון, ארוחות כשרות וטיולים מאורגנים. התשלום עבור המלון, בסך 100 יורו לאדם, ניתן ישירות למלון, והנתבע היה אמור לקבל עמלה על כל אורח שמגיע דרכו. כל שאר השירותים (השתתפות בסדר וטיולים) ניתנו על ידי הנתבע ישירות ללא כל תמורה.

התובעים יצרו קשר עם הנתבע ומשראו את התוכנית והארגון הביעו את רצונם להשתתף. יצירת הקשר והסיכומים נעשו בהתכתבויות בין הצדדים. תוכניתם היתה להגיע בערב חג ראשון ולחזור חזרה לארץ בערב חג שני. משכך, הודיעו לנתבע שעל מנת לא להפסיד את הטיול שתכנן הנתבע לערב החג השני, הם יטיילו עצמאית לאותו המקום באחד הימים האחרים. הנתבע בקש מהם לבטל את תוכניתם והציע להזיז את הטיול המתוכנן לערב החג השני ליום אחר שנח לתובעים.

בפועל, אחר שהגיעו התובעים לעיר התברר שמסיבות אישיות רפואיות לא יכול היה הנתבע לשהות בחג ואחיו החליפו. הקשר עם הנתבע המשיך להישמר במהלך החג, ע"י התכתבויות בין הצדדים, על אף שהותו של הנתבע בארץ. הנתבע היה בקשר רציף עם התובעים והמשיך לנהל ולסדר את שהותם בעיר במהלך החג. למרות זאת, בעיות טכניות גרמו לביטולם של שני טיולים מתוכננים, ביניהם, הטיול המתוכנן לערב החג השני, אותו בקשו התובעים להקדים ואף קבלו את הבטחת הנתבע שכך יהיה.

לאחר חזרתם לארץ ביקש הנתבע מהתובעים משוב על שהותם בנופש בעיר, אירוחם בבית המלון והטיולים המאורגנים. מששמע הנתבע את טענות התובעים הודיע שיפצה אותם בסכום מסוים על עגמת הנפש שנגרמה להם.

עמוד 1 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org
beitedin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ב. טענות התובעים ותביעותיהם

התובעים הדגישו את חשיבותו המכרעת, שהיתה בעיניהם, לטיול שבוטל, טיול משמעותי מאוד שספק רב אם יוכלו להשלימו אי פעם. כמו גם את אחריותו של הנתבע לכך, כיון שהפציר בהם לבטל את הטיול שתכננו לעשות בעצמם לטובת יציאה מאורגנת.

כמו כן טוענים התובעים שנגרמה להם עגמת נפש רבה בעקבות אי הגעתו של הנתבע לעריכת הסדר, כפי שנאמר להם טרם הגעתם לעיר, וכן בעקבות רמת אוכל ירודה במלון (כולל ארוחה אחת שלא עמדה בקריטריון הכשרות שסוכם עליו – 'קטניות').

בעקבות זה ובעקבות טענות נוספות כפי שיפורטו להלן תובעים התובעים:

א. סכום של 100 יורו לכל אחד. סכום זה ננקב על ידי הנתבע כהצעת פיצוי על עגמת הנפש, ומשכך נאמר על ידי הנתבע צריך הוא לעמוד בדיבורו.

ב. הוצאות פתיחת תיק בסך 500 ₪.

ג. הוצאות נסיעה ביום הדיון בסך 70 ₪.

ד. פיצוי על איחור הנתבע ביום הדיון.

ג. טענות הנתבע

הנתבע מצידו טוען שבית חב"ד בעיר אינו גוף תיירותי. הפרסום המדובר אינו פרסום לצורך משיכת קונים והגדלת הכנסות, אלא מסירת מידע על פעולות בית חב"ד שעניינם דאגה לכל יהודי באשר הוא, ועל כן הפרסום נעשה רק באתר בית חב"ד. התשלום לא נעשה מול בית חב"ד אלא מול הספקים. בנידוננו, התובעים שילמו ישירות למלון והכסף לא עבר דרך בית חב"ד בשום דרך וצורה. טובות ההנאה היחידות שיש לבית חב"ד הם תמלוגים שניתנים על ידי המלון עבור כל אדם המגיע דרך בית חב"ד. תמלוגים אלו מוגדרים כרגע כחובות מסופקים עקב בעיה במצב הכלכלי במדינה ובהנהלת החשבונות בארצות הברית.

עם כל זאת, בית חב"ד לוקח אחריות על התכנים אותם הוא מארגן ובדרך כלל גם עומד בהם, למעט שינויים קלים שאינם תלויים בידיו. כך גם נכתב בתוכניה שחולקה שיתכנו שינויים קלים.

לפנים משורת הדין, ומתוך לב רחב וטוב הוצע לתובעים פיצוי על סך 100 יורו מתוך הנחה שיתקבלו התמלוגים הצפויים מהמלון, מה שלא קרה עד עתה. בשום שלב ובשום פנים ואופן לא היתה כוונה להודות בחיוב ממוני כלשהו הנובע מאונאה או כיוצא בזה. בנוסף, טוען הנתבע, רצון טוב זה מתבטל כעת משהפנו התובעים תביעתם לבית הדין.

הנתבע מבטל מכל וכל את טענת התובעים על כך שלא נכח בליל הסדר ולא היה אמון על עריכתו. בית חב"ד בעיר אינו 'מוסד', הנתבע אינו היו"ר והאחראי על פעולותיו. מטבע הדברים נעזר היו"ר

עמוד 2 מתוך 9

בצוות שלם המסייע לו בפעולותיו הרבות. אין לצפות שהיו"ר יהיה נוכח בכל פעילות, בדיוק לשם זה ישנו הצוות המסייע לו.

על כל פנים התנצל הנתבע כלפי התובעים על אי עריכת הסדר עקב בעיות אישיות, אך עילה לתביעה ממונית אין כאן.

האיחור לבית הדין נעשה באונס ובתום לב מוחלט בגלל סיבות רפואיות, אחר מספר שיחות עם מזכירות בית הדין והודעות על איחור קל. לא היתה כוונה להזיק לתובעים ולא זלזול, חלילה, כלפי בית הדין.

ד. נושאי הדיון

א. הגדרת מערכת היחסים המשפטית בין הצדדים

ב. תביעת פיצוי על בסיס הסכם שהופר

ג. תביעת פיצוי על בסיס טענת הסתמכות

ד. הבטחת הנתבע לפצות את התובעים

ה. הוצאות משפט

ה. מערכת היחסים המשפטית בין הצדדים

אמנם, הפרסום דרכו הגיעו התובעים לנתבעים, מראה שבית חב"ד הוא המארגן את הנופש הכולל אירוח במלון, טיולים מאורגנים, הרצאות, שיעורים ועוד, אך בפועל, היה ברור לתובעים שבית חב"ד אינו מתפקד בעסקה זו כחברה המספקת שירותי תיירות. ראשית, לא נחתם חוזה בין הצדדים. את הכסף, עליו סוכם מראש, שילמו התובעים לבית המלון ולא לבית חב"ד. שנית, הסכום הנמוך ששולם למלון (100 יורו לאדם למשך שבוע ימים) מעיד על כך שלא בחברת תיירות ונופש עסקינן.

לכל זה מצטרפת העובדה שבתי חב"ד בעולם ידועים בשיטת עבודה זו, וקשה לטעון שהתובעים לא היו מודעים לכך. דבר ידוע ומפורסם בעולם שבתי חב"ד נותנים שירותים שונים ליהודים באשר הם לרוב בחינם או בתשלום סימלי ורוב פעילותם מתבססת על תרומות, התנדבות ורצון טוב של יהודים באשר הם.

לפיכך, לפנינו שתי עסקאות:

א. בעניין הלינה במלון – הנתבע שימש כמתוך בין הצדדים, כאשר הוא קיבל שכר רק מהמלון ולא מהתובעים. דהיינו, את שירותי התיווך הוא נתן בחינם ולכן דינו כפועל בחינם.

עמוד 3 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080

טל' 02-5371485 Tel 02-5371485 פקס 02-5379626 Fax 02-5379626
www.erezhemdah.org www.erezhemdah.org
beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ב. בעניין שאר השירותים – הנתבע סיפק את השירותים ללא כל תמורה, כעובד ללא שכר, ולכן גם בעניין זה דינו כפועל בחינם.

ו. תביעת פיצוי על בסיס הסכם שהופר

התובעים דרשו פיצוי על טיב הארוחות וכן על שאחת הארוחות במלון כללה קטניות. אלא שבעניין זה המלון הוא הנתבע, שהרי הוא קיבל את התשלום והוא שלא עמד בהתחייבות. כאמור, הנתבע שימש במתווך ללא תשלום, וכשם שמתווך דירות אינו אחראי כאשר מתברר שיש ליקוי בדירה, כך גם כאן.

לגבי הדרישה לפיצוי על היעדרות הנתבע מליל הסדר ועל הפסד הטיול - כאמור הנתבע לא קיבל כל תמורה עבור השירותים אותם נתן, ולכן לא ניתן לתבוע ממנו פיצוי על בסיס הסיכום שהיה ביניהם.

הדברים כתובים בשלחן ערוך (חושן משפט סימן שלג סעיף ה)

“פועל שעושה בחינם עם בעל הבית יכול לחזור אפילו בדבר האבוד”.

מקורם של דברים אלו בתשובת מהרי”ק (שורש קל”ג אות ב)

“... אבל הכא בנדון הזה שלא היה ראובן נוטל שום שכר משמעון ולא נשכר לו לעשות מלאכתו כי הדר ביה אפשר דלאו שלא כדין עבד ... ואף על גב שהוציא מעותיו על סמך דברי ראובן שמעון הוא דאפסיד אנפשיה דה”ל לאסוקי אדעתא דלמא הדר ביה ראובן”.

בביאור הגר”א (שם ס”ק לה) מבואר שישנם שני טעמים בדברי המהרי”ק:

א. אין יחסי עובד מעביד כאשר הפועל עובד בחינם ולכן יכול הפועל לחזור בו בכל שלב.

ב. גם אם נגרמו נזקים לשמעון עקב חזרתו של ראובן, אין ראובן אחראי להם, שכיוון שהוא עובד בחינם היה על שמעון להעלות על דעתו שישנה אפשרות לחזרה מצד ראובן והיה צריך שמעון לקחת זאת בחשבון.

ובנידוננו, כיוון שאנשי בית חב”ד שהיו אחראים על הנופש לא דרשו תשלום על כך ועשו הכל בהתנדבות, היו התובעים צריכים לקחת בחשבון שיתכן ולא הכול ילך כמתוכנן ולא כל מה שהובטח אכן יהיה.

ז. תביעת פיצוי על בסיס טענת הסתמכות

יש מקום לדון האם יש לחייב את הנתבע לפצות את התובעים על סמך טענת הסתמכות. ואכן, בנידוננו, עלתה טענה מצד התובעים שסמכו על הבטחות הנתבע ולו היו יודעים שכך הם פני

עמוד 4 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax
www.erezhemdah.org www.beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

הדברים יתכן ולא היו מגיעים כלל למקום זה ומכאן דרישתם לפיצוי. דהיינו, על סמך הבטחת הנתבע לספק שירותים מסוימים הוציאו התובעים כספים. בעניין זה יש להבחין בין:

א. הטענות לגבי המלון, שם הטענה היא שהנתבע המליץ על מלון לא-מתאים לכאורה.

ב. העובדה שהנתבע לא עמד בהבטחות שלו לגבי הטיולים במהלך הנופש.

משכך, יש לבחון האם כאשר לא עמד הנתבע בהתחייבויות שלו הוא חייב להחזיר לתובעים את ההוצאות שהוציאו על סמך הבטחותיו.

אלא, שנראה לדחות תביעה זו מהנימוקים הבאים:

מצינו יסוד לטענות אלו בשני מקורות:

האחד, בשלחן ערוך (חושן משפט סימן שו סעיף ו) נפסק

”המראה דינר לשולחני, ואמר לו: יפה הוא, ונמצא רע, אם בשכר ראהו, חייב לשלם אף על פי שהוא בקי ואינו צריך להתלמד. ואם בחנם ראהו, פטור, והוא שיהיה בקי שאינו צריך להתלמד. ואם אינו בקי, חייב לשלם אף על פי שהוא בחנם, והוא שיאמר לשולחני: עליך אני סומך, או שהיו הדברים מראים שהוא סומך על ראייתו ולא יראה לאחרים”.

השני, בדברי הרמ"א (חושן משפט סימן יד סעיף ה)

”מי שאמר לחבירו שילכו לדון במקום אחר, ואמר לו לך ואני אבוא אחרריך, והלך, והשני לא הלך אחריו, צריך לשלם לזה שהלך כל יציאותיו”

בשתי הלכות אלו מצינו מחלוקת עקבית באחרונים בשאלה מה גורם החיוב.

הגר"א (ביאור הגר"א חושן משפט סימן שו ס"ק טז וסימן יד ס"ק ל) ביאר שבשתי הלכות אלו חייב מדינא דגרמי, דהיינו, נזק שגרם צד אחד לשכנגדו על ידי דיבורו.

נתיבות המשפט (חושן משפט סימן שו ס"ק ו) לעומתו למד מדברי השיטה מקובצת שחיובו הוא מדין ערב:

”וכתב השיטה מקובצת (שם ע"ג ע"ב ד"ה האי מאן) וז"ל, קשה למה חייב לשלם לו כלום מאי שנא ממבטל כיסו של חבירו, ותירץ דאע"פ שלא קיבל עליו בפירוש, כיון שנתן לו מעותיו וסמך עליו חייב לשלם, דבהאי הנאה דסמך עליו ואלמלא הוא היה לוקח ע"י אחרים נשתעבד מדין ערב, וזה ענין שכירות פועלים שחייבין לשלם להבעלים מה שמפסידין בחזרתן, וכן הבעה"ב לפועל, דכיון שסמכו זה על זה נתחייבו זה לזה”

עמוד 5 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 580120780 ע"ר מס' 580120780
beitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

החידוש בדין ערב, הוא שכיוון שסמך המלווה על דברי הערב ומחמת כן הלווה ללווה כסף חייב הערב לשלם במקום הלווה. השיטה מקובצת למד מדין זה עיקרון, שכאשר אדם סומך על חברו ועושה מעשים על פיו ומחמת כן נגרם לו נזק יש כאן חיוב מדין ערב.

על פי מקורות אלו היה לכאורה ניתן לקבל דברי התביעה שנגרם להם נזק מכך שסמכו על דברי הנתבע ומחמת כן נגרמו להם נזקים במלון ובטיולים שלא יצאו אליהם.

בכל זאת, בית הדין מחליט לא לקבל טענות אלו. שהרי גם אם נקבל את מלוא טענות התובעים, הרי אין חולק שהטיולים ברובם התקיימו, כמו כן אין חולק שמלבד הטענות שעלו, האירוח במלון היה ברובו טוב. אפשר בהחלט לקבוע שהתובעים 'נהנו' (בהגדרה הממונית-הלכתית) מהנופש וכלל נקוט בידינו שהנהנה צריך לשלם.

להערכתנו, גם אם ננסה להעריך את שווי העסקה עם כל מגרעותיה כפי שוויה בשוק (ובכלל זה, המלון, הטיולים וההשתתפות בסדר) בקיזוז שני הטיולים שבוטלו ובקיזוז הטענות שנטענו על הארוחות במלון ספק אם נגיע למחיר ששולם בפועל שכאמור עמד על 100 יורו לאדם לכל תקופת הנופש. במילים אחרות, גם אם ניתן להטיל אחריות על הנתבע, הרי שלא ניתן להטיל עליו חיוב כספי.

בשולי הדברים יש להעיר, שגם אם נניח שנקבל את הטענה שזכאים התובעים לפיצוי כספי, האם נכון להעמיד את סכום הפיצוי על 100 יורו לאדם? סכום הזהה לסכום אותו שילמו התובעים עבור האירוח במלון בלבד, בשעה שקיבלו שירותים נוספים מהנתבע ללא כל תשלום. הרי הודו התובעים, גם בדיון שנערך בבית הדין וגם בתכתובת שהתנהלה בין הצדדים והיתה לעיני בית הדין, על מספר גורמים שהיו לשביעות רצונם (טיב החדרים, הטיולים, המדריכים). אם כן הכיצד ניתן לדרוש כפיצוי סכום הזהה לסכום אותו נדרשו התובעים לשלם?

לפיכך, בית הדין קובע כי אין תוקף הלכתי לתביעת התובעים לפיצוי בגין הליקויים שבאו לידי טיול בנופש המאורגן מטעם בית חב"ד בעיר.

ח. הבטחת הנתבע לפצות את התובעים

הנתבע הסכים, לדבריו, מתוך רצון טוב ורוחב לב, לפצות את התובעים בסכום של 100 יורו לכל אחד, אף שלשיטתו לא היה חייב בכך. גם הנתבעים ציינו את זה שגם אם אין חובה מצד הדין, היות והנתבע הבטיח להם במפורש עליו לעמוד בדיבורו.

בהמשך, בסיכומים שהוגשו לבית הדין, חזר בו הנתבע לגמרי וטען שגם מה שהבטיח זה על דעת שההתנהלות תהיה נעימה ומכבדת אך משהגיעו הדברים לבית הדין אין הוא רואה עצמו מחוב להבטחתו.

עמוד 6 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax
www.erezhemdah.org www.beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

מכאן עולה השאלה האם על סמך אמירתו של התובע והבטחתו לנתבעים אפשר לחייב אותו בסכום אותו נקב בהבטחתו?

הגמרא (בבא מציעא מט.) מביאה מחלוקת בין רב לרבי יוחנן:

דאיתמר; דברים, רב אמר: אין בהן משום מחוסרי אמנה, ורבי יוחנן אמר: יש בהם משום מחוסרי אמנה ... ומי אמר רבי יוחנן הכי? והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: האומר לחבירו מתנה אני נותן לך - יכול לחזור בו. - יכול, פשיטא! - אלא: מותר לחזור בו. - אמר רב פפא; ומודה רבי יוחנן במתנה מועטת, דסמכא דעתייהו.

המחלוקת נסובה על מקח וממכר שלא נעשה בו מעשה קניין אלא הסתמכו הצדדים על סיכומים שהיו ביניהם בע"פ, האם רשאים הם לחזור בהם מהסיכומים או שמא יש בחזרתם משום "מחוסרי אמנה". רב סובר שרשאי ורבי יוחנן סובר שאינו רשאי.

אין מחלוקת שהבטחה בעל פה ללא מעשה קניין אינה מחייבת מבחינה משפטית וכך נפסק בשולחן ערוך (חושן משפט סימן קפט סעיף א)

"אין המקח נגמר בדברים שהאומר לחבירו היאך אתה נותן לי חפץ זה, ואמר ליה בכך וכך, ונתרצו שניהם ופסקו הדמים, יכולים לחזור שניהם, אפילו היה הדבר בפני עדים ואמרו להם: הוו עלינו עדים שמכר זה ושלקח זה, הרי זה אינו כלום עד שייגמור המקח. כל דבר ודבר כראוי לו".

ממשיכה הגמרא לדון בדברי רבי יוחנן שבמקום אחר אמר שמי שהתחייב לתת מתנה לחבירו רשאי לחזור בו, עונה הגמרא שמה שאמר רבי יוחנן שדברים יש בזה משום "מחוסרי אמנה" הכוונה במתנה מועטת שהואיל וסמך המקבל דעתו על דברי הנותן לכן יש בחזרתו של המקבל משום מחוסרי אמנה.

להלכה נפסק כרבי יוחנן וכך כתב השולחן ערוך (חושן משפט סימן רד סעיף ח):

"וכן מי שאומר לחבירו ליתן לו מתנה, ולא נתן, הרי זה ממחוסרי אמנה. במה דברים אמורים, במתנה מועטת, שהרי סמכה דעתו של מקבל כשהבטיחו. אבל במתנה מרובה אין בה חסרון אמנה שהרי לא האמין זה שיתן לו דברים אלו עד שיקנה אותו בדברים שהם נקנים בהם".

השאלה הטעונה ברור היא מה כוונת השולחן ערוך בכתבו "מתנה מרובה" ומה כוונתו ב"מתנה מועטת".

הנימוק המופיע בגמרא לכך שבמתנה מועטת יש דין של מחוסרי אמנה הוא שיש סמיכות דעת של הצדדים. באופן פשוט, סמיכות דעת תלויה בשני גורמים. א. מצבו הכלכלי של הנותן, כיון שלא

עמוד 7 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 2 Brurya St. Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 580120780 ע"ר מס' 580120780 beitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

הרי עני שהבטיח לתת מתנה כהרי עשיר. ב. סכום המתנה - שהרי אין דינו של סכום כסף קטן הובטח כדינו של סכום כסף גדול.

הרחיב את הדברים בשו"ת בצל החכמה (חלק ה סימן קנח) ועל פי עקרונות אלו קבע כלל נוסף, שכאשר ההתחייבות מותנית בקבלת כסף מגורם שלישי אין בזה דין של מחוסרי אמנה. הסיבה לכך היא, שכיוון שברור לצדדים שמקורו של הכסף הוא לא בנותן עצמו אלא בגורם שלישי אין כאן סמיכות דעת, שהרי להתחייבות הנותן אין משמעות אמיתית כל עוד לא קיבל את הכסף מאותו גורם שלישי.

בנידונו, מצד אחד לא מדובר בסכום כסף גדול וגם בלי לבדוק את מצבו הכלכלי של בית חב"ד אפשר בהחלט להגדיר שמדובר פה ב"מתנה מועטת", אך מאידך, ברור היה לתובעים שהכספים שהובטחו להם תלויים בגבייה מגורם שלישי, המלון. הדברים באו לידי ביטוי בתכתובת הדוא"ל. אמת, שבאחד מהתכתובות כתב הנתבע את המשפט הבא:

שלום, אכן הפיצוי שהוצע על ידי, מטופל. מהמלון אין תשובה בענין. אני לקחתי את זה על עצמי ואני אכן אדאג לכך ואם יש צורך גם אתן משלי.

צריך לזכור שאין כזה נוהל בכלל ורק זה הוצע מיוזמתי ולכן זה מתעכב.

אני מבקש להתאזר בסבלנות כי לא שכחתי מהענין.

כך, שעל פניו, היה נראה שהנתבע מבקש לצמצם את תלות הפיצוי הכספי בכספים שיגיעו מהמלון. אלא, שנראה בברור שאין רצון הנתבע לשחרר את עצמו מתלות זו לגמרי שהרי מבקש הוא עוד זמן כך שיתאפשר לו לטפל בעניין.

לסיכום, גם אם מדובר ב"מתנה מועטת" כיוון שתשלום הפיצוי תלוי בכספים שיגיעו מהמלון אין בהבטחה זו משום מחוסרי אמנה. בכל מקרה לא מדובר על הבטחה מחייבת מבחינה משפטית.

ט. הוצאות משפט

ככלל, עמדתו ההלכתית של בית הדין היא שאין לחייב הוצאות משפט אלא אם התקיים התנאי הבא (מתוך מדיניות הלכתית של בית הדין, הוצאות משפט – סיכום כנס דיינים תשע"ג):

כאשר אדם גרם להוצאות מיותרות במהלך דין תורה, כגון, כאשר התובע תבע תביעה שקרית בדין תורה כדי להטריד את הנתבע, או כאשר אדם שחתם על הסכם בוררות נעדר בזדון מדיון שנקבע מראש, או ביקש דיון שלא היה בו צורך וכדומה.

משלא התקיים אף לא אחד מתנאים אלו, אינו רואה בית הדין סיבה לחייב בהוצאות משפט.

עמוד 8 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax
www.erezhemdah.org www.beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

בנוסף, תבעו התובעים פיצוי על איחור הנתבע לדיון. בית הדין רואה בחומרה איחורים לדיונים, זמנם של הנידונים ושל בית הדין חשוב הוא מאוד. אך משלא הוכח נזק ישיר שנגרם לתובעים, וכן האיחור לא גרם לצורך בדיון נוסף, ובנוסף בברור שנעשה עם מזכירות בית הדין עלה שהנתבע הודיע על האיחור ולא נעשה הדבר מתוך זלזול בצדדים ובבית הדין, על כן, דוחה בית הדין את תביעת פיצוי זו.

כמקובל בבית דין זה, כאשר שני הצדדים נהגו באופן סביר, יתחלקו שני הצדדים באגרת ביה"ד, בסך 500 ₪.

י. החלטות

- א. בית הדין דוחה את כל סעיפי התביעה.
אין חיוב כספי כפיצוי ואף אין בהבטחות הנתבע דין של מחוסרי אמנה.
- ב. בית הדין רואה חובה מוסרית והלכתית לאדם לעמוד בדיבורו ובהתחייבויותיו, על כן מצפה הוא מנתבע שיפצה את התובעים בסכום מסוים על פי שיקול דעתו.
- ג. אגרת בית הדין תחולק בשווה בין הצדדים, ולכן ישלם הנתבע סכום של 250 ₪ לתובעים עד ליום ב' באדר א' תשע"ו, 11 בפברואר 2016.

והאמת והשלום אהבו

פסק הדין ניתן ביום ב' בשבט תשע"ו, 12 בינואר 2016.

בזאת באנו על החתום

הרב בניה קניאל

הרב יוסף כרמל

הרב דורון אלון

אב"ד

עמוד 9 מתוך 9

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Brurya St. Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax 580120780 ע"ר מס' 580120780 beitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois